

Sygn. akt XV C 856/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku w XV Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Krzysztof Solecki

Protokolant: sekr. sąd. Izabela Węsióra

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedziba w G.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – (...)**

o zwolnienie spod egzekucji

oddala powództwo

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą G. wniosła o zwolnienie spod egzekucji ruchomości stanowiących własność powoda zajętych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku J. S. w sprawie egzekucyjnej KM 1354/15 w postaci:

- Tokarki (...), rok prod. 1998 nr fabryczny (...)
- Centrum Obróbczego(...)rok prod. 2000 nr fabryczny (...)
- Centrum Obróbczego (...)rok prod 1999 nr fabryczny (...)
- Centrum Obróbczego(...)rok prod. 1997 nr fabryczny (...)
- Zasilacza (...), rok prod 1999, niesprawny, uszkodzony
- Wiertarki współrzędnościowa (...)rok prod. 1989 nr fabryczny(...)

oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku J. S. działający z wniosku wierzyciela Skarbu Państwa (...)– reprezentowanego przez Bank (...) wszczął postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt KM 1354/15 przeciwko dłużnikowi (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. KRS (...) na podstawie tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 marca 2014 roku, sygn. akt I C 25/14 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 16 lutego 2015 roku.

W toku postępowania egzekucyjnego w dniu 4 września 2015 roku Komornik zawiadomił dłużnika o wyznaczeniu na dzień 10 września 2015 roku terminu czynności tj. oględzin ruchomości przez biegłego sądowego w celu dokonania

ich wyceny. Powódka dowiedziała się o zajęciu ruchomości w postaci wyżej wymienionych maszyn i urządzeń w dniu 4 września 2015 roku tj. w dniu zawiadomienia przez Komornika Sądowego o wyznaczeniu terminu czynności tj. terminu oględzin maszyn przez biegłego sądowego.

Nieruchomości, których zajęcia dokonano w toku postępowania są własnością powoda. W 2012 roku i 2013 dłużnik sprzedał bowiem ww. ruchomości na rzecz powodowej spółki, na dowód czego powódka przekłada faktury VAT oraz dokumenty księgowe dokumentujące sprzedaż ruchomości wskazanych w petitum niniejszego wniosku.

Pozew k. 2-5

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym także kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

W uzasadnieniu pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom strony powodowej poza tymi, które zostaną przyznane wprost.

W ocenie pozwanego istnieją uzasadnione przesłanki do przyjęcia, iż powództwo (...) Sp. z o.o. zostało wytoczone z uchybieniem terminu z art. 841 § 3 k.p.c. Z uzasadnienia treści pozwu wynika, że strona powodowa miała dowiedzieć się o zajęciu wskazanych w pozwie ruchomości w dniu 4 września 2015 r., tj. w dniu zawiadomienia przez komornika sądowego J. K. przy Sądzie Rejonowym Gdańsk - Północ o wyznaczeniu terminu oględzin maszyn przez biegłego sądowego. Jednakże w przekonaniu strony pozwanej, okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy pozwalają na przyjęcie, iż (...) Sp. z o.o. uzyskała wiedzę o zajęciu ruchomości - których dotyczy przedmiotowe powództwo - znacznie wcześniej, bo już w dniu 28 maja 2015 r. tj. w dacie zajęcia spornych ruchomości. Jak bowiem wynika z treści załączonego do zawiadomienia stron o zajęciu ruchomości z dnia 28 maja 2015r. protokołu zajęcia ruchomości, został on podpisany przez J. Z..

Pozwany zakwestionował również podnoszony przez powódkę fakt przejścia na nią prawa własności spornych ruchomości. Zwrócił uwagę, że na dowód sprzedaży ww. ruchomości, których zwolnienia spod egzekucji domaga się powodowa Spółka, przedstawione zostały faktura VAT nr (...) z dnia 31.10.2012 r. wraz z załącznikiem zatytułowanym „(...)”, nota księgowa nr (...) z dnia 31.10.2012 r. wraz z załącznikiem „(...)” oraz faktura VAT nr (...) z dnia 31.12.2013 r. wraz z załącznikiem w postaci wydruku zdjęcia oprzyrządowania specjalistycznego.

W ocenie pozwanego poważne wątpliwości budzi powiązanie noty księgowej nr (...) : dnia 31.10.2012 r. z listą środków trwałych używanych przypisaną do Noty(...)datowanej, jak wynika z treści dokumentu, na 31.12.2012. Można zatem zasadnie przypuszczać, że nota księgowa nr (...)z dnia 31.10.2012 r. nie dokumentuje nabycia przez (...) Sp. z o.o. wiertarki współrzędnościowej (...), Centrum (...), Centrum Frazerskiego (...), oraz Zasilacza UPS.

Również wątpliwe jest powiązanie faktury VAT z dnia 31.12.2013 r. nr (...)załącznikiem w postaci wydruku zdjęcia oprzyrządowania specjalistycznego. Jakość wydruku nie pozwala na odczytanie specyfikacji urządzenia takiej jak typ, rok produkcji czy numer fabryczny, trudno zatem stwierdzić, czy fotografia rzeczywiście przedstawia sporną ruchomość.

Powódka nie wykazała przejścia własności za pomocą dokumentów takich jak np. protokoły odbioru/wydania ruchomości i wyciągi z rachunków bankowych czy też inne dokumenty potwierdzające fakt rzeczywistej zapłaty za te towary przez (...) Sp. z o.o.

Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 841 § 1 k.p.c. wytoczenie przez osobę trzecią powództwa ekscydencyjnego jest uzasadnione w sytuacji, gdy zajęcie konkretnego przedmiotu w toku postępowania egzekucyjnego narusza jej prawa. W ocenie pozwanego Skarbu Państwa, na gruncie przedmiotowej sprawy nie mamy do czynienia z taką sytuacją. Na wzmiankowanych wyżej ruchomościach zajętych w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez J.

S. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku przeciwko (...) Sp. z o.o. (sygn. KM 1354/15) został ustanowiony zastaw rejestrowy na rzecz Banku (...) Oddział w G..

Oznacza to, iż pozwany Skarb Państwa, działając jako wierzyciel egzekwujący w zakresie ruchomości obciążonych ustanowionym na jego rzecz zastawem rejestrowym, z mocy art. 20 ustawy dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, skorzystał z przywileju egzekucyjnego polegającego na możliwości zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonej zastawem z pierwszeństwem przed innymi wierzytelnościami. Co istotne, aktualizuje się on również w sytuacji, w której zastawca w tym przypadku (...) Sp. z o.o. dokonał zbycia rzeczy obciążonej zastawem rejestrowym. Jak bowiem wynika z brzmienia art. 306 k.c. stosowanego odpowiednio do zastawu rejestrowego na podstawie art. 1 ust. 2 wzmiankowanej wyżej ustawy, zastawnik może dochodzić zaspokojenia wierzytelności rzeczy ruchomej obciążonej zastawem rejestrowym bez względu na to, czyją stała się ona własnością. Innymi słowy zbycie rzeczy będącej przedmiotem zastawu rejestrowego co do zasady nie powoduje jego wygaśnięcia.

Oznacza to, iż w sytuacji zbycia przez (...) Sp. z o.o. tychże ruchomości na rzecz (...) Sp. z o.o., co miało nastąpić w 2012r. oraz 2013 r. aktualizuje się możliwość zastosowania na gruncie przedmiotowej sprawy art. 14 ust. 2 u.z.r.r.z., zgodnie, z którym zbycie przedmiotu zastawu wbrew tego typu zastrzeżeniu umownemu jest ważne jedynie w sytuacji, gdy nabywca przedmiotu zastawu nie wiedział i przy dochowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o istnieniu takiego zastrzeżenia w chwili przy zawieraniu umowy z zastawcą. A contrario wiedza nabywcy o istnieniu takiego zastrzeżenia powoduje nieważność zbycia przedmiotu zastawu. Oczywistym jest, iż na gruncie przedmiotowej sprawy, z uwagi na istniejące powiązania osobowe między organami (...) Sp. z o.o. oraz (...) Sp. z o.o. nie sposób twierdzić, iż ta ostatnia jako nabywca ruchomości obciążonych zastawem nie wiedziała o postanowieniach wyłączających możliwość ich zbycia zawartych w umowach o ustanowienie zastawu rejestrowego.

Z najdalej idącej ostrożności procesowej, na wypadek przyjęcia przez Sąd, że doszło do skutecznego nabycia własności przedmiotowych ruchomości przez powodową Spółkę, a nadto, iż uprawnienia wynikające z zastawów rejestrowych nie przeszły na Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra (...), pozwany podniósł zarzut bezskuteczności czynności prawnej polegającej na zbyciu ruchomości wskazanych w pozwie z dnia 5 października 2015 roku. Zbycie ruchomości wskazanych w pozwie z dnia 5 października 2015 r. na rzecz (...) Sp. z o.o. zostało dokonane z pokrzywdzeniem wierzyciela w rozumieniu art. 527 i n. k.c. Gdyby więc nawet przyjąć, że przedmiotowej sprawie doszło do skutecznego zbycia spornych ruchomości, to nie ulega wątpliwości, że (...) Sp. z o.o. nabyła je z pokrzywdzeniem wierzyciela – Skarbu Państwa.

Odpowiedz na pozew k. 205-219

Sąd oparł rozstrzygnięcie na następujących okolicznościach faktycznych:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przy ul. (...) została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 15 grudnia 2003 roku pod nr KRS (...).

Do dnia 30 kwietnia 2015 roku J. Z. pełnił funkcje prezesa zarządu, pozostając jednocześnie do dnia 15 maja 2015 roku jedynym z jej wspólników.

Z dniem 30 kwietnia 2015 roku (...) spółka z o.o. zmieniła nazwę na (...) Spółka z o.o.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Odpis Krajowego Rejestru Sądowego (...) k. 220-223

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przy ul. (...) została w dniu 19 stycznia 2012 roku wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr (...).

Wspólnikami spółki są J. Z. i T. Z.. Jednocześnie J. Z. jest prezesem zarządu spółki.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Odpis Krajowego Rejestru Sądowego(...)k224-226,7 -10

W dniu 29 grudnia 2006 roku pomiędzy Bankiem (...) w W. a (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. została zawarta umowa kredytu technologicznego nr (...) ze środków Funduszu Kredytu Technologicznego, powołanego ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. nr 179, poz. 1484). Kredyt został udzielony w kwocie 1.860.000 zł (stanowiącej 75 % kosztów inwestycji) na okres 72 miesięcy – od 29.01.2006 r. do 31.12.2012 r. z przeznaczeniem na sfinansowanie inwestycji technologicznej: wdrożenie prac badawczo – rozwojowych polegających na uruchomieniu produkcji 3 nowych typoszeregów maszyn rodmuchowych do produkcji butelek PET. Kredytobiorca zobowiązał się do dokonania spłaty kredytu w równych ratach w okresach 3 – miesięcznych, począwszy od dnia 31 grudnia 2007 roku, zaś ostatnia rata kredytu miała być spłacona do dnia 31 grudnia 2012 roku (§ 9 ust. 2).

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Uzasadnienie do wyroku I C 25/14 k. 167-170

Celem zabezpieczenia wierzytelności (...) z tytułu kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami z tytułu umowy kredytu nr (...), zastawca ustanowił na rzecz (...) zastaw rejestrowy na rzeczy ruchomej:

- umową nr (...) z dnia 8.03.2007 roku na przedmiocie zastawu: Tokarka (...), (...) S.A. rok produkcji 1998, nr fabryczny (...), typ (...)zlokalizowanej w G. przy ul. (...), o wartości 150.000 zł określonej na podstawie (...) Sp. z o.o. z dnia 24.01.2007 roku;

- umową nr (...) z dnia 26.02.2007 roku na przedmiocie zastawu; Centrum obróbcze(...), M. A. rok produkcji 1999, nr fabryczny (...), typ (...)zlokalizowanej w G. przy ul. (...) o wartości 300.000 zł określonej na podstawie (...) spółka z o.o. z 24.01.2007;

- umową nr (...) z dnia 8.03.2007 roku na przedmiocie zastawu:

Centrum Obróbcze marka (...), (...) rok produkcji 1997, nr fabryczny (...), typ (...)zlokalizowanej w G. przy ul. (...) o wartości 400.000 zł określonej na podstawie Wyceny M. L. z 24.01.2007;

- umową nr (...) z dnia 11.10.2007 roku na przedmiocie zastawu :

Wiertarka współrzędna (...) D. rok. Prod. 1989, nr fabryczny (...)typ (...), zlokalizowanej w G. przy ul. (...) o wartości 100.000 zł określonej na podstawie Polisy Ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych

- umową nr (...) z dnia 11.10.2007 roku na przedmiocie zastawu: Zasilacz UPS marka S., A., rok produkcji 1999, nr fabryczny (...), typ (...) zlokalizowanej w G. przy ul. (...) o wartości 85.000 zł określonej na podstawie Polisy Ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych;

- umową nr (...) z dnia 16.09.2008 roku na przedmiocie zastawu Centrum obróbcze marka (...), producent (...), rok prod. 2000, nr fabryczny (...), typ Centrum obróbcze (...) zlokalizowane w G. przy ul. (...) o wartości 435.646 zł określonej na podstawie Wyceny M. z dnia 24. 01.2007;

okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Umowa nr (...) zastawu rejestrowego na rzeczach oznaczonych co do tożsamości k. 127-130
- Umowa nr (...) k. 133-136
- Umowa nr (...) k. 141-144

- Umowa nr (...) k. 147-150
- Umowa nr (...) k. 152-155
- Umowa nr (...) k. 157-160

W § 8 w.w umów uregulowano, że zastawca zobowiązuje się, że przed wygaśnięciem zastawu rejestrowego nie dokona zbycia ani obciążenia przedmiotu zastawu. Powyższe zastrzeżenie zostanie wpisane przez zastawcę do rejestru zastawów.

okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Umowa nr (...) zastawu rejestrowego na rzeczach oznaczonych co do tożsamości k. 127-130
- Umowa nr (...) k. 133-136
- Umowa nr (...) k. 141-144
- Umowa nr (...) k. 147-150
- Umowa nr (...) k. 152-155
- Umowa nr (...) k. 157-160

Jednocześnie(...) Spółka z o.o. na podstawie art. 97 ust 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe poddała się egzekucji wydania następujących rzeczy:

- Wiertarka współrzędnościowa(...)rok prod 1989 nr fabryczny(...)
- Centrum Obróbcze (...)rok prod 2000 nr fabryczny (...)
- Zasilacz UPS S. (...), rok prod 1999, niesprawny, uszkodzony
- Centrum Obróbcze (...)rok prod 1997 nr fabryczny (...)
- Centrum Obróbcze (...) rok prod 1999 nr fabryczny(...)
- Tokarka (...), rok prod. 1998 nr fabryczny (...)

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Oświadczenie o poddaniu się egzekucji z dnia 11.10.2007 k. 131
- Oświadczenie o poddaniu się egzekucji z dnia 16.09.2008 k. 137, 139
- Oświadczenie o poddaniu się egzekucji wydania rzeczy z dnia 11.10.2007 k. 145
- Oświadczenie o poddaniu się egzekucji wydania rzeczy z dnia 8.03.2007 k. 151
- Oświadczenie o poddaniu się egzekucji wydania rzeczy z dnia 8.03.2007 k. 156
- Oświadczenie o poddaniu się egzekucji wydania rzeczy z dnia 8.03.2007 k. 161

Postanowieniami wydanymi z dnia 30 kwietnia 2007 roku, 6,13,14 listopada 2008 roku przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku orzeczono o wpisaniu do rejestru zastawów powyższych przedmiotów tj

- Tokarka (...), rok prod. 1998 nr fabryczny (...)
- Centrum Obróbcze (...)rok prod 2000 nr fabryczny (...)
- Centrum Obróbcze(...)rok prod 1999 nr fabryczny (...)
- centrum Obróbcze(...)rok prod 1997 nr fabryczny (...)
- Zasilacz UPS S. (...), rok prod 1999, niesprawny, uszkodzony
- Wiertarka współrzędnościowa (...) 630x1000 rok prod 1989 nr fabryczny(...)

na rzecz zastawnika Banku (...).

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Postanowienia k. 120-125

Pismem z dnia 7 grudnia 2011 roku Bank (...) wypowiedział umowę kredytu technologicznego nr (...), powołując się na § 12 umowy, z okresem wypowiedzenia 30 dniowym od daty doręczenia wypowiedzenia oraz wezwał (...) spółkę z o.o. do spłaty zadłużenia, określając jego wysokość według stanu na dzień 6 grudnia 2011 roku w kwocie 668.007,32 zł wraz z dalszymi odsetkami umownymi liczonymi od dnia 7 grudnia 2011 roku od kwoty kapitału nieprzeterminowanego (niewymagalnego), które na dzień sporządzenia wypowiedzenia wynosiły 7,96% p.a. oraz kwoty kapitału przeterminowanego (wymagalnego),w wysokości 15,92% p.a.. Wypowiedzenie to zostało doręczone (...) spółka z o.o. w dniu 13 grudnia 2011 roku.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Uzasadnienie do wyroku I C 25/14 k. 167-170

Pismem z dnia 16 stycznia 2012 r. Bank (...) wezwał (...) Spółkę z o.o. w G. do zapłaty zadłużenia przeterminowanego w wysokości 676.281,41 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego wezwania. Jednocześnie Bank (...) poinformował (...) sp. z o.o., że w przypadku braku spłaty zadłużenia zostaną podjęte czynności celem uzyskania tytułu wykonawczego oraz złożony zostanie wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Uniknięcie tych skutków jest możliwe poprzez spłatę zadłużenia we wskazanym wyżej terminie, względnie zgłoszenie się do Banku (...) celem przedstawienia programu naprawczego oraz terminu spłaty zadłużenia. Wezwanie to zostało doręczone spółce w dniu 23 stycznia 2012 roku.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Wezwanie k. 227-228
- Zpo k. 229-230

Pismem z dnia 10 września 2012 roku (...) Spółka z o.o. w G. złożyła do (...) wniosek o restrukturyzację zadłużenia wynikającego z umowy kredytu technologicznego i tym samym zawarła układ ratalnego spłaty zobowiązania wobec (...). Wnieśli o rozłożenie na raty spłatę kapitału wraz z bieżącymi odsetkami na okres 24 miesięcy oraz zaległych odsetek na okres 12 miesięcy.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Wniosek wraz z załącznikami k. 236-263

(...) Spółka z o.o. z siedzibą w G. przy ul. (...) spółka z o.o. z siedzibą w G. przy ul. (...) doszło do sprzedaży środków trwałych w tym centrum obróbcze (...) o wartości brutto 339.480 zł, na co wystawiono fakturę VAT nr (...) z dnia 31 października 2012 roku.

(...) spółka z o. o. w G. w dniu 31 października 2012 roku wystawiła (...) spółka z o.o. w G. Notę księgową nr (...), za „(...)” na kwotę 395.000 zł.

Z listy środków trwałych używanych – nota 3 z 31 grudnia 2012 roku wynika, że objęła ona wiertarkę współrzędności (...), centrum (...), Centrum Frezarskie (...) oraz zasilacz UPS.

Z kolei w dniu 31 grudnia 2012 roku (...) spółka z o.o. wystawiła (...) spółka z o.o. fakturę VAT nr (...) z tytułu środka trwałego – oprzyrządowanie specjalistyczne za kwotę 246.000 zł.

Dowód:

- faktura VAT nr (...) k. 19
- nota księgowa k. 16
- lista środków trwałych używanych k. 17
- zestawienie dokumentów zaksięgowanych k. 18
- faktura VAT nr (...) k. 13
- lista k. 14
- zestawienie dokumentów zaksięgowanych k. 15

Pismem z dnia 30 stycznia 2013 roku Bank (...) poinformował (...) spółkę z o.o. spółkę o odrzuceniu wniosku pozwanej z dnia 10 września 2012 roku o restrukturyzację zadłużenia.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 31 marca 2014 roku w sprawie I C 25/14 Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od (...) spółka z o.o. z siedzibą w G. na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 750.631,64 złotych wraz z odsetkami od kwoty 629.291,68 złotych liczonymi od dnia 4 października 2012 roku do dnia zapłaty w wysokości zmiennej stanowiącej dwukrotność zmiennej stawki bazowej WIBOR 3M powiększonej o stałą marżę Banku (...) w wysokości 6,40 punktów procentowych, która to wysokość na dzień 19 listopada 2012 roku wynosiła 16,30% w stosunku rocznym (pkt pierwszy wyroku) oraz zasądził od (...) spółka z o.o. z siedzibą w G. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 12.600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II) a także zasądził od (...) spółka z o.o. z siedzibą w G. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Warszawie kwotę 75.064 złote tytułem nieuiszczonych opłat sądowych.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Wyrok z dnia 31.03.2014 I C 25/14 k. 166

Powyższy wyrok został zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 16 lutego 2015 roku.

Okoliczność bezsporna

W dniu 28 maja 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk Północ w Gdańsku J. S. zajął ruchomości:

- Tokarka (...), rok prod. 1998 nr fabryczny (...)
- Centrum Obróbcze (...)rok prod 2000 nr fabryczny (...)
- Centrum Obróbcze(...)rok prod 1999 nr fabryczny (...)
- centrum Obróbcze (...)rok prod 1997 nr fabryczny (...)
- Zasilacz UPS S. (...), rok prod 1999, niesprawny, uszkodzony
- Wiertarka współrzędnościowa (...) 630x1000 rok prod 1989 nr fabryczny (...)

znajdujące się w G. przy ul. (...) na zaspokojenie wierzytelności przypadającej Skarbowi Państwa (...)od dłużnika (...) spółka z o.o. w G. na podstawie tytułu wykonawczego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie I C 25/14 z dnia 31 marca 2014 roku. Jednocześnie komornik doręczył dłużnikowi J. Z. zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, który również obecny był przy zajęciu ruchomości.

Przy zajęciu obecny był również świadek K. W..

Dłużnik wymienił jako właściciela zajętych powyższych rzeczy (...) spółka z o.o. i Banku (...).

Zajęte ruchomości, na których umieszczono kartki z pieczęcią komornika pozostawiono we władaniu dłużnika – oddano pod dozór J. Z. P. (...) zamieszkałemu w G. przy ul. (...).

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Protokół zajęcia ruchomości k. 112

W toku postępowania egzekucyjnego KM 1354/15 zawiadomieniem dłużnika o terminie czynności z dnia 4 września 2015 roku Komornik zawiadomił dłużnika (...) Spółka z o.o. (obecnie (...)) o wyznaczeniu na dzień 10 września 2015 roku terminu czynności tj. oględzin ruchomości przez biegłego sądowego w celu dokonania ich wyceny.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Zawiadomienie k. 12

Przedmiotowy pozew został wniesiony do sądu w dniu 5 października 2015 roku.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Stempel z data na kopercie k. 32

Ocena dowodów:

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na załączonych do akt sprawy dokumentach, których autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana w toku procesu przez strony, ich prawdziwość i rzetelność nie budziła również wątpliwości Sądu, dlatego Sąd uznał je w całości za wiarygodne i uwzględnił dokonując rekonstrukcji istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych.

Ponieważ wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia fakty zostały wykazane złożonymi do akt sprawy dokumentami, stosownie do przepisu art.299 k.p.c., a contrario, sąd nie przeprowadził dowodu z przesłuchania stron gdyż teza na jaką dowód ten został powołany nie miała istotnego znaczenia dla rozpoznania sprawy. Nawet zgodny wniosek stron nie obliguje sądu do ich przesłuchania, jeżeli sąd uzna, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwala na ocenę istotnych w sprawie faktów (orzeczenia SN: z dnia 17 stycznia 1966 r., II PR 486/65, OSPiKA 1966, z. 9, poz. 209; z dnia 17 września 1946 r., C III 719/45, LEX nr 160843).

Podstawa prawna wyroku

Ustalony stan faktyczny między stronami był zasadniczo bezsporny.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia było czy powódka zachowała termin do wystąpienia z niniejszym powództwem oraz czy jest właścicielem przedmiotów, które zostały zajęte przez komornika w dniu 28 maja 2015 roku.

Zgodnie z art. 841 § 1 k.p.c. osoba trzecia może w drodze powództwa domagać się zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Powództwo takie może wytoczyć w ciągu miesiąca od dnia, w którym powzięła wiadomość o naruszeniu prawa (§ 3).

Brzmienie art. 841 § 3 k.p.c. nakazuje przyjąć, że przewidziany w nim miesięczny termin do wniesienia powództwa jest terminem prekluzyjnym prawa materialnego, stąd też po jego upływie uprawnienie powoda do wytoczenia powództwa wygasa. Niniejszy termin ze swojej istoty nie podlega przerwaniu i biegnie niezależnie od niemożliwości przypisania winy za jego uchybienie osobie legitymowanej do wytoczenia powództwa. Jest on również terminem zawitym ograniczającym w czasie istnienie roszczenia, co należy wywieść w drodze analogii do określonego w art. 842 § 2 k.p.c. 14-dniowego terminu na wniesienie pozwu o zwolnienie spod egzekucji administracyjnej, a uznanego przez ugruntowaną linię orzeczniczą Sądu Najwyższego, za termin zawity prawa materialnego. Na przyjęcie takiego wniosku pozwala zasadniczo identyczna redakcja obu przepisów.

W efekcie charakter tego terminu powoduje, że roszczenie, które nie będzie dochodzone w jego trakcie wygasa i nie może być już dochodzone.

Okoliczność tą Sąd bierze pod uwagę zawsze z urzędu, bez potrzeby podnoszenia przez stronę jakiegokolwiek zarzutu.

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu powódka nie dochowała miesięcznego terminu do wniesienia powództwa przeciwegzekucyjnego liczonego od dnia „dowiedzenia się o naruszeniu prawa”.

Przenosząc powyższe ogólne rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, zauważyć należy, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci akt egzekucyjnych, a w szczególności protokołu zajęcia ruchomości z dnia 28 maja 2015r. wynika, że powódka powzięła rzeczywistą wiadomość o naruszeniu jej praw już w dniu dokonania zajęcia ruchomości. W tej bowiem dacie J. Z. był prezesem zarządu spółki (...) Spółka z o.o. i jednocześnie współnikiem tejże spółki, zaś do dnia 30 kwietnia 2015 roku pełnił on również funkcję prezesa zarządu (...) spółki z o.o. (obecnie(...)).

A zatem powzięcie przez (...) Spółki z o.o. faktycznej wiedzy o zajęciu ruchomości wskazanych w pozwie z dnia 5 października 2015 roku należy oceniać przez pryzmat wiedzy posiadanej przez piastuna jej organu tj J. Z.. Z protokołu zajęcia zaś bezspornie wynika, że J. Z. wiedzę tę posiadał w dniu 28 maja 2015 roku.

Dla rozpoczęcia biegu miesięcznego terminu do wniesienia powództwa przeciwegzekucyjnego miarodajna jest data rzeczywistego dowiedzenia się przez powoda o naruszeniu jego prawa.

W świetle powyższego bez znaczenia pozostaje zawiadomienie z dnia 4 września 2015 roku o planowanej wycenie zajętych przedmiotów.

Przepis art.841 § 3 k.p.c. nie uzależnia bowiem rozpoczęcia biegu terminu od uzyskania informacji na drodze formalnej. Dla biegu miesięcznego terminu bez znaczenia pozostaje także moment powzięcia przez powoda informacji o środkach prawnych, z jakich może skorzystać w związku z dokonanym zajęciem. Nieistotny jest również fakt pouczenia powoda pismem komorniczym o terminie do wytoczenia powództwa, jako że bieg terminu z art. 841 k.p.c. zależy od rzeczywistej wiedzy uprawnionego o naruszeniu praw, a nie od pouczenia o nim.

Zgodnie z treścią art. 841 § 3 k.p.c. „dowiedzenie się” dotyczy pewnego stanu rzeczy, który polega na powzięciu wiadomości o konkretnym zdarzeniu. Stąd też w niniejszej sprawie chwila „dowiedzenia się” miała miejsce, gdy J. Z.

uczestniczył w zajęciu ruchomości, nadto zajęte ruchomości zostały oddane w dozór J. Z. zamieszkałego w G. przy ul. (...) (siedziba powoda oraz dłużnika).

Dodatkowo wskazać należy, że zajęcie ruchomości zostało dokonane w siedzibie powódki, co oznacza, że po zajęciu przedmiotów nie sposób było nie dostrzec na przedmiotowych ruchomościach zamieszczonych tam kartek z pieczęcią komornika. Sprzeczne z zasadami logiki byłoby przyjęcie w tych okolicznościach, że powódka prowadząc działalność gospodarczą pod tym samym adresem co dokonane zajęcie dowiedziała się o zajęciu dopiero z pisma komornika z dnia 4 września 2015 roku mówiącym o zajęciu i zamiarze licytacji zajętych ruchomości.

Dla poprawnego obliczenia daty upływu tego terminu należy się odwołać do art. 112 k.c., stanowiącego że termin oznaczony w miesiącach kończy się z upływem dnia odpowiadającego datą lub nazwą początkowemu dniowi terminu, a w wypadku braku takiego dnia w ostatnim miesiącu – w ostatnim dniu tego miesiąca.

Stąd też termin do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego przez powódkę upłynął w dniu 29 czerwca 2015 roku, powództwo zaś zostało wytoczone w dniu 5 października 2015 roku.

W tej sytuacji Sąd uznał, że powód uchybił terminowi z art. 841 § 3 k.p.c. co skutkowało oddaleniem jego żądania.

Fakt uchybienia terminowi zawitemu wyprzedza merytoryczną ocenę żądania i powoduje bezwzględną konieczność oddalenia powództwa, o czym Sąd orzekł w wyroku na mocy art. 841 § 3 k.p.c. a contrario.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż nawet gdyby przyjąć, że powódka dochowała terminu do wniesienia powództwa ekscydencyjnego to również merytoryczna ocena zasadności powództwa prowadziłyby do jego oddalenia.

Wskazać bowiem należy, że w ocenie Sądu przedstawione przez powódkę faktury VAT dotyczące zakupu przedmiotowych urządzeń budzą wątpliwość co do ich rzeczywistego charakteru. W ocenie Sądu faktury te zostały utworzone jedynie dla uniemożliwienia zaspokojenia wierzyciela. Wskazać bowiem należy, że poza samymi spornymi fakturami, strony tej czynności nie zawarły pisemnej umowy sprzedaży, nie dokonały protokołu ich przekazania jak i stanu technicznego. Powódka nie przedstawiła również wyciągów z rachunku bankowego (lub innego dokumentu) wskazującego na rzeczywiste przekazanie pieniędzy tytułem zapłaty ceny. Tym samym z przedłożenia samych faktur VAT trudno wywieść, że doszło do faktycznego przeniesienia ich prawa własności na powódkę.

W tym miejscu należy zauważyć, że obowiązek udowodnienia faktów spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne (art. 6 k.c.). przepis art. 6 k.c. wskazuje tylko podmiot zobowiązany do udowodnienia faktu, natomiast ocena, czy wywiązał się on w istocie z tego obowiązku, "nie należy już do materii objętej dyspozycją art. 6 k.c., a stanowi aspekt mieszczący się już w domenie przepisów procesowych" (tak orz. SN z dnia 8 listopada 2005 r., I CK 178/05, 1. ex nr 220844). Ponadto w związku z art. 316 i 232 k.p.c., obowiązuje zasada kontrydiktoryjności zgodnie, z którą strony są zobowiązane do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, stając się dysponentem postępowania, a Sąd orzekający jest uwolniony od odpowiedzialności za rezultat postępowania dowodowego.

Zgodnie z wyżej wspomnianą zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie sąd są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (Por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 17 grudnia 1996 r., 1 CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76, z glosą A. Zielińskiego. Palestra 1998, nr 1-2, s. 204; wyrok SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 1 13; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97, OSNAPiUS 1998, nr 21, poz. 643; wyrok SN z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97, Prok. i Pr. 1999, nr 11-12, poz. 38; wyrok SN z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98, Prok. i Pr. 1999, nr 11-12, poz. 35; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 lipca 1997 r., I CKN 415/99, LEX nr 83805; wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662; postanowienie SN z dnia 28 września 1999 r., II CKN 269/99, Prok. i Pr. 2000, nr 2, poz. 27; uzasadnienie wyroku SN z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00, OSNP 2002, nr 10, poz. 25 1.).

Rozkład ciężaru dowodu ma istotne znaczenie w toku całego postępowania, a nie tylko w fazie wyrokowania; nie jest on uzależniony od pozycji, jaką strona zajmuje w procesie cywilnym (wyrok SN z dnia 3 października 1969 r., II PR 313/69, OSNC 1970, nr 9, poz. 147.).

W ocenie Sądu powódka nie sprostала obowiązkowi określönemu w art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c., albowiem podnoszone przez nią argumenty co do nabycia spornych urzędzeń w ocenie Sądu nie potwierdzają przejścia na powódkę własności przedmiotowych urzędzeń.

Ponadto nawet gdyby uznać, że faktycznie doszło do przejścia prawa własności przedmiotowych urzędzeń na powódkę, to w ocenie Sądu zasadnym jest argument podnoszony przez stronę pozwaną, iż czynność ta jest nieważna z mocy art. 14 ust 2 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Nie budziło bowiem wątpliwości Sądu jak również nie było przez którąkolwiek ze stron kwestionowane, że na przedmiotowych urzędzeniach zostało ustanowione prawo zastawu rejestrowego na rzecz Banku (...).

Zgodnie z art. 14 ust 1 – 3 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów w umowie zastawniczej dopuszczalne jest zastrzeżenie, przez które zastawca zobowiązuje się względem zastawnika, że przed wygaśnięciem zastawu rejestrowego nie dokona zbycia lub obciążenia przedmiotu zastawu.

Zbycie lub obciążenie przedmiotu zastawu rejestrowego, dokonane wbrew zastrzeżeniu, o którym mowa w ust. 1, jest ważne, jeżeli osoba, na której rzecz zastawca dokonał zbycia lub obciążenia, nie wiedziała i przy zachowaniu należytej staranności nie mogła wiedzieć o tym zastrzeżeniu w chwili zawarcia umowy z zastawcą. (ust 2) W razie zbycia lub obciążenia przedmiotu zastawu rejestrowego wbrew zastrzeżeniu, o którym mowa w ust. 1, zastawnik może żądać natychmiastowego zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonej tym zastawem.(ust 3)

Z powyższego wynika, że zbycie lub obciążenie przez zastawcę przedmiotu zastawu rejestrowego wbrew zastrzeżeniu określönemu w art. 14 ust. 1 daje zastawnikowi - na podstawie art. 14 ust. 3 - uprawnienie do żądania natychmiastowego zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonej zastawem. Uprawnienie to przysługuje w każdym przypadku zbycia lub obciążenia przedmiotu zastawu, niezależnie od tego, czy czynność dokonana przez zastawcę była ważna, czy też nie. Zastawca, postępując wbrew postanowieniom zawartej umowy, nadużywa zaufania wierzyciela, który pozostawił przedmiot zastawu w jego ręku. W tej sytuacji uprawnienie wierzyciela stanowi dopełnienie jego prawa do kontroli przedmiotu zastawu. Jest też konsekwencją nałożonego na zastawcę obowiązku dbałości o zachowanie przedmiotu zastawu w stanie nie gorszym niż wynikający z prawidłowego używania (art. 11 ust. 1 pkt 2) (komentarz do art. 14 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów Jan Mojak) .

Odnosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że w umowach o ustanowienie zastawu rejestrowego na spornych urzędzeniach, zawartych między Bankiem (...) w W. a (...) Sp. z o.o., reprezentowaną przez Prezesa Zarządu- J. Z. zostały zawarte postanowienia, na mocy których zastawca zobowiązywał się do niedokonywania zbycia ani obciążenia przedmiotu zastawu do czasu jego wygaśnięcia.

A zatem w sytuacji zbycia przedmiotowych urzędzeń, będzie miał zastosowanie art. 14 ust 2 w.w ustawy, zgodnie z którym zbycie przedmiotu zastawu wbrew tego typu zastrzeżeniu umownemu jest ważne jedynie w sytuacji, gdy nabywca przedmiotu zastawu nie wiedział i przy dochowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o istnieniu takiego zastrzeżenia w chwili przy zawieraniu umowy z zastawcą. A contrario wiedza nabywcy o istnieniu takiego zastrzeżenia powoduje nieważność zbycia przedmiotu zastawu.

Zgodnie z art. 14 ust. 2 zbycie lub obciążenie przedmiotu zastawu rejestrowego dokonane wbrew zastrzeżeniu umownemu w umowie jest ważne, jeżeli osoba, na której rzecz zastawca dokonał zbycia lub obciążenia, nie wiedziała i przy zachowaniu należytej staranności nie mogła wiedzieć o zastrzeżeniu w chwili zawarcia umowy z zastawcą. W rezultacie, jeżeli uczestnik obrotu chce się zabezpieczyć przed zarzutem niedochowania należytej staranności, powinien zasięgnąć informacji w sądzie prowadzącym rejestr zastawów i uzyskać zaświadczenie z centralnego rejestru

zastawów (zaświadczenie negatywne) bądź zażądać odpowiednich wyjaśnień od zastawcy (które nie mogą jednak zastąpić informacji z sądu).

Rozwiązaniem najprostszym byłoby wobec tego zażądanie okazania przez zastawcę oryginału bądź kopii tej umowy, ewentualnie odpisu (aktualnego lub pełnego) z rejestru zastawów. Jeżeli uprawniony z tytułu zbycia (obciążenia) przedmiotu zastawu, wiedząc o istnieniu prawa zastawu na nabywanym przedmiocie, nie dokonał takich czynności, w szczególności nie zapoznał się z treścią umowy zastawniczej lub wzmiankowanego odpisu, to zachowanie takie wyłącza jego należytą staranność. Obowiązek wykazania należytej staranności poprzez uzyskanie zaświadczenia z Centralnej Informacji o Zastawach Rejestrowych nie dotyczy sytuacji określonej w art. 13 pkt 2, kiedy rzecz obciążoną zastawem rejestrowym zalicza się do rzeczy zbywanych zwykle w zakresie działalności gospodarczej zastawcy i rzecz ta została wydana nabywcy (komentarz do art. 14 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów Jan Mojak).

Reasumując w przedmiotowej sprawie powódka nie wykazała, aby dołożyła należytej staranności i sprawdziła czy na przedmiotowych urządzeniach nie został ustanowiony zastaw. Ponadto podkreślić należy, że mając na uwadze, istniejące powiązania osobowe spółek (...) spółka z o.o. i (...) spółka z o.o. nie można uznać, aby powódka jako nabywca ruchomości obciążonych zastawem nie wiedziała o postanowieniach wyłączających możliwość ich zbycia zawartych w umowach o ustanowienie zastawu rejestrowego.

Tym samym zbycie przedmiotowych urządzeń należy uznać za nieważne.

Powódka zatem nie może domagać się zwolnienia przedmiotowych urządzeń spod egzekucji.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd oddalił powództwo na podstawie art. 841 k.p.c. a contrario.